

सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग परिपूरण निर्देशिका, २०७७

(आयोगबाट स्वीकृत मिति:- २०७७/९/२)

प्रस्तावना: सशस्त्र द्वन्द्वका क्रममा भएका मानव अधिकारको गम्भीर उल्लङ्घनको घटनाबाट पीडित हुन पुगेका व्यक्तिलाई परिपूरणको सिफारिस गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग नियमावली, २०७२ को नियम ४६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आयोगले यो निर्देशिका बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस निर्देशिकाको नाम "परिपूरण निर्देशिका, २०७७" रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका आयोगबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागू हुनेछ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,-

- (क) "आयोगको कार्यालय" भन्नाले काठमाडौं उपत्यकामा रहेको आयोगको कार्यालय सम्झनु पर्छ र सो शब्दले आयोगको मुकाम कार्यालयलाई समेत जनाउँछ।
- (ख) "आश्रित परिवार" भन्नाले पीडित आफैले लालन, पालन, पोषण, हेरचाह गर्नुपर्ने वा पीडितले आश्रय दिंदै आएको पीडित परिवारको सदस्य सम्झनु पर्छ ।
- (ग) "एकासगोलको परिवार" भन्नाले पीडितसँग अंशबण्डा नभई वा मानो समेत नछुट्टिई सँगै बसोबास गरिरहेका पीडित परिवारको सदस्य सम्झनु पर्छ ।
- (घ) "नजिकको हकवाला" भन्नाले मुलुकी देवानी संहिता, २०७४ को दफा २३९ बमोजिमको पीडितको अपुताली पाउने पहिलो प्राथमिकताक्रमको हकवाला सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) "नियमावली" भन्नाले सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग नियमावली, २०७२ सम्झनु पर्छ ।
- (च) "परिपूरण कार्यक्रम" भन्नाले पीडितलाई नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले उपलब्ध गराउने परिपूरण कार्यक्रम सम्झनु पर्छ र सो शब्दले पीडितलाई परिपूरण उपलब्ध गराउन संचालन गरिने तत्कालिन, अल्पकालिन र दिर्घकालिन भौतिक, सामूहिक र सांकेतिक परिपूरण सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमलाई समेत जनाउँछ ।

३. निवेदन दिनुपर्ने : (१) नियमावलीको नियम ३२ र ३३ बमोजिमको क्षतिपूर्ति, सुविधा वा सहूलियत उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने प्रयोजनको लागि पीडित वा निजको नजिकको हकवालाले माग गरेको सुविधा वा सहूलियतको प्राथमिकता उल्लेख गरी नियमावलीको अनुसूची-१३ बमोजिमको ढाँचामा आयोगको कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोगले उजूरी छानविनकै क्रममा पीडित वा निजको नजिकको हकवालाबाट नियमावलीको अनुसूची-१३ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन संकलन गर्न सक्नेछ र त्यसरी निवेदन संकलन गर्दा अनुसूची बमोजिमको परिपूरण फारम समेत भराएर लिनु पर्नेछ ।

(३) यो निर्देशिका प्रारम्भ हुनु अगावै छानविन भईसकेका उजूरीको हकमा आयोगको निर्णय अनुसार उपदफा (१) र (२) बमोजिमको निवेदन र परिपूरण फारम आयोग कार्यालयबाट संकलन गरिनेछ ।

(४) आयोगले पीडितलाई कुनै सुविधा, सहूलियत प्रदान गर्न वा अन्य उपयुक्त परिपूरण सम्बन्धी व्यवस्था गर्न नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्दा पीडित र निजको नजिकको हकवालाले दिएको निवेदन र परिपूरण फारममा उल्लेख गरेको प्राथमिकताको आधारमा परिपूरणको लागि सिफारिस गर्नेछ ।

४. पीडितको अवस्था, घटनाको असर तथा पीडितको चाहनालाई आधार लिने : (१) आयोगले नियमावलीको नियम ३४ बमोजिम निर्धारण भएको आधार र मापदण्डको अतिरिक्त पीडित वा निजको नजिकको हकवालालाई परिपूरण उपलब्ध गराउन सिफारिस गर्दा आयोगले देहाय बमोजिमको पीडितको अवस्था, घटनाको असर र पीडितको चाहनालाई समेत आधार लिनेछ:-

- (क) घटनाको कारण परिवारमा परेको आर्थिक, शैक्षिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक असर र क्षति,
- (ख) पीडितको पेशा, व्यवसाय र रोजगारीमा परेको प्रत्यक्ष प्रभाव र गुमेका अवसर,
- (ग) परिवारको आय आर्जन गर्ने मुख्य व्यक्ति विरुद्ध घटना भए नभएको,
- (घ) सशस्त्र द्वन्द्वका कारण आमा बुबा दुवै गुमाएर टुहुरा बालबालिका हुनु परेको,
- (ङ) हत्या पश्चात् परिवारले शव बुझ्न पाए नपाएको र परम्परा अनुसार शवको सदगत गर्न पाए वा नपाएको,

- (च) घटना पश्चात् पीडितको तत्काल उद्धार भई यथोचित क्षतिपूर्ति, राहत रकम, उपचार पाए वा नपाएको,
- (छ) हिरासत, बन्धक वा थुनामा राखेको स्थानको अवस्था, अवधि र गरिएको व्यवहार, (एकान्त स्थलमा थुनेको, बालबालिका र बयस्कलाई एउटै स्थानमा थुनेको, परिवारलाई भेटघाट गर्न वा परिवारलाई थुनामा राखेको जानकारी नदिएको, थुनामा राखेको स्थानको भौतिक अवस्था, थुनामा राखेको व्यक्तिको संख्या र थुनामा राखेको स्थानको क्षेत्रफल आदि),
- (ज) बलात्कार, यौनजन्य हिंसाका कारण सामाजिक रूपमा पीडितले सामना गर्नु परेको पीडा, बेइज्जती, पीडितलाई परेको मानसिक आघात, पीडितको घटनाको तत्काल पछिको अवस्था र हाल त्यसको असर, गर्भधारण गरेकोमा बालबालिकाको अवस्था,
- (झ) एकै व्यक्ति फरक/फरक घटनाबाट पीडित भएको वा पटक/पटक एकै प्रकृतिका घटनाबाट पीडित हुन पुगेको,
- (ञ) एकै व्यक्तिका धेरैवटा अङ्गभङ्ग गरिदिएको अवस्था वा दुबै आँखा फोडी अन्धो बनाएको, दुबै हात वा खुट्टा काटी, भाँची, फोडी अपाङ्ग बनाएको अवस्था, वा एक आँखा, हात वा खुट्टा सद्दे रहेको अवस्था, जीवन निर्वाहका लागि कुनै सहाराको आवश्यकता रहे नरहेको, आदि ।
- (ट) कुनै सार्वजनिक संरचना, भौतिक सम्पत्तिको क्षति भएकोमा त्यसले समुदायमा परेको प्रभाव, असर र प्रभावित उपभोक्ताको संख्या,
- (ठ) पीडित तथा परिवारको हालको वास्तविक अवस्था तथा आवश्यकता,
- (ड) पीडित तथा निजको परिवारको सदस्यले व्यक्त गरेको कुनै विशेष इच्छा वा माग,
- (ढ) पीडितले नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तह एवम् कुनै संघ संस्थाबाट हालसम्म कुनै राहत पाए वा नपाएको,
- (ण) देहाय बमोजिमका अमानवीय र अपमानजनक कार्य भए नभएको:-
- (१) कसैलाई यातना दिई शरीरका संवेदनशील अंगमा करेण्ट लगाउने, घोच्ने, घाउ चोट पुऱ्याउने, चौबिसै घण्टा नेल, ठिङ्गुरा ठोक्ने, आँखामा पट्टी बाँधी दिने, पानीमा डुवाउने, तातो पानीले डढाउने,

मलमुत्र, विस्टा खुवाउने आदि यस्तै प्रकृतिका अन्य अमानवीय एवं अपमानजनक कार्य गरी घटना भएको,

(२) परिवार वा बालबालिकाको अघाडि घटना भएको वा बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका वा अशक्त वा एकल महिला वा गर्भवती महिला विरुद्ध घटना भएको,

(३) सांस्कृतिक, धार्मिक तथा परम्परागत क्रियाकलाप गर्दा घटना गरिएको ।

५. परिपूरण उपलब्ध गराउन सिफारिस गर्ने : (१) आयोगबाट यकिन भएको पीडित वा निजको हकवालालाई दफा ३ र ४ को अधीनमा रही आयोगले परिपूरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको परिपूरण कार्यक्रममा सामान्यतया देहाय बमोजिमको भौतिक, सामूहिक, साङ्केतिक वा अन्य उपयुक्त परिपूरण समावेश भएको हुनु पर्नेछ:-

(अ) भौतिक परिपूरण-

(क) क्षतिपूर्ति तथा राहत:

(१) पीडितलाई पर्न गएको हानी नोक्सानीको गाम्भीर्यतालाई समेत दृष्टिगत गरी नियमावलीको नियम ३२ बमोजिम पीडित स्वयंलाई वा निज नभएमा निजको सबभन्दा नजिकको हकवालालाई एकमुष्ट क्षतिपूर्ति रकम,

(२) पीडितको विशेष अवस्था वा आवश्यकता अनुसार राहत स्वरूप जिवन निर्वाह भत्ता, नगद, जिन्सी, विशेष उपकरण, साधन आदी ।

(ख) स्वास्थ्य उपचार तथा सामाजिक सुरक्षा:

(१) शारीरिक रूपले कमजोर भएका पीडितलाई एकलाख रुपैयाँमा नबढाई सरकारी स्वास्थ्य संस्थाबाट स्वास्थ्योपचार प्रदान गर्न,

(२) पीडितलाई आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य उपचार सरकारी अस्पतालमा निशुल्क रूपमा गरिदिन,

(३) पीडित र निजका आश्रित परिवारलाई स्वास्थ्य उपचार उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारबाट संचालित स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम अन्तर्गत पीडित र

आश्रित परिवारले व्यहोर्नु पर्ने योगदान रकम नेपाल सरकारले व्यहोरिदिन,

- (३) पूर्णरूपले अपाङ्गता वा अशक्तता भएका पीडितलाई अपाङ्गता भत्ता, सहयोगीको व्यवस्था, सहयोगीका लागि न्युनतम मासिक आर्थिक सहायताको व्यवस्था गर्न,
 - (४) घाइते, अङ्गभङ्ग वा अपाङ्गताको गाम्भीर्यता हेरी विभिन्न सहायता सामाग्री जस्तै, तिन पाङ्ग्रे स्कूटर, व्हिलचियर, वैशाखी, सुन्न सहयोग गर्ने साधन आदि निशुल्क उपलब्ध गराउन,
 - (५) पीडित वा निजका परिवारका सदस्यको अवस्था र आवश्यकता अनुसार निशुल्क मानसिक उपचार गराउने वा मनोसामाजिक परामर्श उपलब्ध गराउन,
 - (६) दीर्घकालसम्म नियमित रूपमा स्वास्थ्योपचार सेवा पाउनु पर्ने पीडितको लागि आवश्यक स्वास्थ्य उपचार सेवा उपलब्ध गराउन,
 - (७) स्थानीय तह मार्फत संचालित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा पीडित परिवारका जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, असक्त व्यक्ति, एकल महिला र विधवा महिलालाई समेत आवश्यकता अनुसार समाहित गर्ने व्यवस्था गर्न,
 - (८) बलात्कार तथा यौनजन्य हिंसाका पीडितको गोपनीयताको सुनिश्चितता र उक्त कारण जन्मेका बालबालिकाका लागि विशेष परिपूरणको व्यवस्था र जन्मदर्ता, नागरिकता लगायतका विषयमा नीतिगत परिवर्तन गर्न,
 - (९) कानूनी समस्यामा परेकालाई आवश्यकता अनुसार निशुल्क कानूनी सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्न ।
- (ग) सम्पत्ति फिर्ता, क्षतिपूर्ति तथा आवासको व्यवस्था:
- (१) पीडितको घर, जग्गा, सवारी साधन, व्यवसायजन्य उद्योग कल कारखाना सम्पत्ति आदि कब्जा, क्षति वा जफत गरेकोमा त्यस्तो सम्पत्ति सम्बन्धित व्यक्तिबाट फिर्ता गराउन,
 - (२) माथि देहाय (१) मा उल्लेखित कारणबाट वा अन्य कुनै किसिमबाट विस्थापन भएका पीडितको चाहना अनुसार यथाशक्य मुलस्थानमानै

पुनर्स्थापन गराउने, परिवार, समाजसँग पुनर्मिलन गराउने तथा सम्पत्ति क्षति, कब्जा वा जफत गरिएको अवधिको वास्तविक क्षति यकिन गरी पीडितलाई मनासिव क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउने र विस्थापित अवधिको घर, जग्गा, उद्योग व्यवसायमा लाग्ने कर मिनाहा गरिदिनु,

- (३) सशस्त्र द्वन्द्वको क्रममा आगलागी वा बम विष्फोट वा युद्ध आक्रमणको क्रममा घरको क्षति भई वा विस्थापित परिवार मुलस्थानमा फर्कन नचाहेमा नयाँ घर निर्माण गर्न वा घरको पुनर्निर्माण गर्नु पर्नेको हकमा पाँचलाख रुपैयाँसम्मको आर्थिक सुविधा प्रदान गर्न,
- (४) नेपालभित्र स्थायी बसोबासको व्यवस्था नभएको पीडित नेपाली नागरिकलाई प्रदेश सरकार अन्तर्गत संचालित जनता आवास कार्यक्रम अन्तर्गत उपयुक्त आवासको व्यवस्था गर्न ।

(घ) शैक्षिक सुविधा वा रोजगारमूलक तालीम:

- (१) अध्ययन गर्न चाहने पीडित वा अवस्था अनुसार निजको परिवारको कुनै सदस्यलाई स्नातक तहसम्मको निःशुल्क शिक्षा र शैक्षिक तहगत रुपमा निश्चित बार्षिक रकम शैक्षिक भत्ता स्वरुप उपलब्ध गराउने। यसरी उपलब्ध गराईने शैक्षिक सुविधा अन्तर्गत प्राविधिक शिक्षालयमा पीडित परिवारको लागि निश्चित संख्या उपलब्ध हुने व्यवस्था गर्न,
- (२) अध्ययन गर्न नचाहने वा नसक्ने पीडित वा परिवारको योग्यता वा इच्छा अनुसारको सीपमूलक र रोजगारमूलक प्राविधिक तालीमको व्यवस्था गर्न,
- (३) स्नातक तहभन्दा माथि अध्ययन गर्न चाहनेको लागि छात्रवृत्ति कार्यक्रममा पीडित परिवारको लागि समेत आरक्षणको व्यवस्था गर्न ।

(ङ) रोजगारी ,पेशा, व्यवसायमा सुविधा:

- (१) आयोगले उपयुक्त देखेमा पीडितको अवस्था हेरी निजको परिवारको कुनै सदस्यलाई रोजगारीको सुविधा उपलब्ध गराउन,

- (२) बेरोजगार वसेका र श्रम गर्न सक्षम र ईच्छुक पीडित परिवार सदस्यलाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत संचालित योजनामा विशेष प्राथमिकताका साथ समाहित गर्ने व्यवस्था गर्न,
- (३) पीडित तथा निजको परिवारका योग्य सदस्यलाई शिक्षण तथा सरकारी एवं सार्वजनिक सेवाको रोजगारीमा निश्चित अवधिसम्मका लागि आरक्षणको व्यवस्था गर्न,
- (४) कुनै व्यापार वा व्यवसाय गर्न चाहने बेरोजगार पीडित वा निजको परिवारको कुनै सदस्यलाई निर्व्याजी वा सहूलियत व्याजमा पाँचलाख रुपैयाँसम्म ऋण सुविधा उपलब्ध गराउन,
- (५) सशस्त्र द्वन्दको क्रममा व्यापार व्यवसाय उद्योगमा क्षति पुगेका पीडितको व्यवसायको पुनर्स्थापनकालागि निर्व्याजी वा सहूलियत व्याजमा पाँचलाख रुपैयाँसम्म ऋण सुविधा उपलब्ध गराउने र निश्चित अवधिसम्मका लागि करमा छुट सुविधा प्रदान गर्न,
- (६) कृषि पेशामा संलग्न पीडित परिवारलाई आवश्यकता अनुसार निश्चित अवधिसम्म निशुल्क बीउ विजन तथा मल उपलब्ध गराउने प्रवन्ध गर्न,
- (७) वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने द्वन्द्वपीडितलाई वैदेशिक रोजगारीमा जान पाउने गरी आवश्यक व्यवस्था गर्न ।

(आ) सामूहिक परिपूरण:

- (क) पीडितको पहिचान, मर्यादा र सम्मान स्थापित हुने गरी परिचयपत्र प्रदान गर्न,
- (ख) क्षति भएका सार्वजनिक संरचना पुनःनिर्माण गरिदिने र पीडितलाई लक्षित गरी खानेपानी, जलविद्युत्, सिंचाई, कृषि, आय आर्जनका कार्यक्रम, तरकारी खेती, सहकारी, समूह निर्माण जस्ता कार्यक्रम लागु गर्न,
- (ग) पीडितलाई उपलब्ध गराउने परिपूरण सार्वजनिक समारोह आयोजना गरी राष्ट्रिय सम्मानका साथ उपलब्ध गराउन,

- (घ) वृहत शान्ति सम्झौता भएको दिनलाई नेपालमा भएको द्वन्द्व र द्वन्द्वपीडितको संस्मरण तथा सम्मानमा राष्ट्रिय द्वन्द्वपीडित स्मृति दिवसको रूपमा मनाउने व्यवस्था गर्न,
- (ङ) द्वन्द्वपीडितलाई व्यक्तिगत सुरक्षा, डर र त्रासबाट उन्मुक्ति र थप मानव अधिकारको उल्लङ्घन विरुद्ध संरक्षणको अनुभूति गराउन सामुदायिक कार्यक्रम संचालन गर्न,
- (च) राज्यको तर्फबाट पीडित समक्ष पुनः सशस्त्र द्वन्द्व दोहोरिन नदिने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्न,
- (छ) पुनः सशस्त्र द्वन्द्वमा जानु नपर्ने गरी राज्यका संयन्त्रको संस्थागत र संरचनागत सुधार गरी सुशासनको प्रत्याभूति गर्न ।

(इ) सांकेतिक परिपूरण:

- (क) पीडित परिवारलाई उजूरीको छानविनबाट देखिन आएको घटनाको सत्य तथ्य औपचारिक रूपमा जानकारी दिन,
- (ख) पीडितको सम्मान र सम्झना स्वरूप केन्द्र, प्रदेश एवं स्थानीय तहमा पीडितको नाममा स्मारक, सार्वजनिक उद्यान, पार्क, विद्यालय, अस्पताल, खानेपानी, बिद्युत, बाटोघाटो, जस्ता पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्यक्रमका साथै स्थानीय आवश्यकताका कार्यक्रम आयोजनाका रूपमा सञ्चालन गर्न,
- (ग) पीडितको सम्झना र सम्मानमा छात्रवृत्ति, पुरस्कारको व्यवस्थाको साथै हुलाक टिकट, डकुमेन्ट्री, पुस्तक आदि प्रकाशन गर्न,
- (घ) पीडित तथा समुदायका बीच सद्भाव, विश्वास पुनस्थापना गर्न चौतारी, यात्रु प्रतिक्शालय जस्ता संरचना निर्माण गर्न,
- (ङ) द्वन्द्वका कारणले सामूहिक हत्या भएको स्थानमा सशस्त्र द्वन्द्व सम्बन्धी संग्रहालय तथा शहीद स्मारक निर्माण गरी सञ्चालन गर्न,
- (च) पीडितको सम्मान र सम्झना स्वरूप पीडितको नाममा आवश्यकता अनुसार विभिन्न संरचनाको नामाकरण गर्न ।

(३) उपदफा (२) मा उल्लिखित परिपूरणका अतिरिक्त पीडित एवं पीडित परिवारको विशेष अवस्था, विशिष्ट परिस्थिति, आवश्यकता र औचित्यको आधारमा आयोगले अन्य उपयुक्त परिपूरणको लागि नेपाल सरकारसमक्ष सिफारिस गर्न सक्नेछ ।

(४) आयोगबाट परिपूरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सिफारिस भई आएपछि नेपाल सरकारले यस दफामा उल्लिखित परिपूरण सम्बन्धी व्यवस्थाको समेत अनुकूल हुनेगरी आफ्नो नीति, रणनीति तथा कार्यक्रममा तत्कालीन, अल्पकालीन र दिर्घकालीन पीडितमैत्री परिपूरण कार्यक्रम तर्जुमा गरी सो प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ र सो जानकारी आयोगलाई गराउनु पर्नेछ ।

६. **प्राथमिकता:** आयोगले पीडितलाई माथि उल्लेख भए बमोजिमका परिपूरण सिफारिस गर्दा बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका तथा यौनजन्य हिंसामा परेका, शारीरिक रूपमा कमजोर अशक्त, महिला, सिमान्तकृत, दलित, आदीवासी, जनजातिलाई अग्रधिकार दिईनेछ ।
७. **उजुरी:** (१) यस निर्देशिका बमोजिम परिपूरण उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा भएको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने सरोकारवाला व्यक्तिले निर्णय भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र आफ्नो व्यहोरा खुलाई आयोग समक्ष लिखित उजुरी दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उजुरी प्राप्त हुन आएमा आयोगले छानविन गरी उजुरी परेको तीस दिनभित्र निर्णय गरिसक्नु पर्नेछ ।

८. **शुल्क नलाग्ने:** दफा ३ बमोजिम निवेदन दिँदा कुनै शुल्क लाग्ने छैन ।
९. **दोहोरो परिपूरण स्वीकार गर्न नहुने:** आयोगको सिफारिसको अधिनमा रही एउटै पीडितले दोहोरो पर्ने गरि अलग/अलग जिल्लाबाट क्षतिपूर्ति, सुविधा वा सहूलियत सम्बन्धी परिपूरण स्वीकार गर्न हुँदैन ।
१०. **प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही हुने:** कसैले झुठ्ठा विवरण पेश गरी प्रचलित कानून विपरित परिपूरणको रूपमा क्षतिपूर्ति, सुविधा वा सहूलियत लिएको पाईएमा त्यसरी लिएको सुविधा बदर गरी निजलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही हुनेछ ।
११. **आयोगको निर्णय बमोजिम हुने:** यस निर्देशिकामा लेखिएको कुरामा यसै निर्देशिका बमोजिम हुने र अन्य कुराको हकमा आयोगको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची

(दफा ३ को उपदफा (२) संग सम्बन्धित)

सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग

परिपूरण फाराम

निवेदकको नाम :-

उजूरी दर्ता नं.

१) मानव अधिकारको गम्भीर उल्लंघन भएको पीडितको नाम :

१.१ परिपूरणको लागि निवेदन दिने व्यक्तिको :-

नाम, थर :-

ठेगाना :-

स्थायी :-

हालको :-

उमेर :- पेशा:-

सम्पर्क फोन/मोबाईल नं. :- इमेल :-

घटनाबाट आफै पीडित नभएमा निवेदकको पीडितसँगको नाता :-

२) पीडित व्यक्तिको परिवारका सदस्य:-

२.१ परिवारका सदस्यको विवरण :-

क्र.सं.	नाम	नाता	उमेर	शिक्षा	पेशा	शारीरिक अवस्था	परिवारका सदस्यको हस्ताक्षर
						बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, असक्त, एकल महिला	
१.							
२.							
३.							
४.							
५.							

२.२ पीडितको परिवारका कुनै सदस्य कसैको संरक्षणमा भए सो को विवरण :-

क्र.सं.	नाम	नाता	ठेगाना	सम्पर्क नं.	कैफियत
१.					
२.					
३.					

३) सशस्त्र द्वन्द्वको क्रममा पीडित उपर भएको मानव अधिकारको गम्भिर उल्लंघन सम्बन्धी विवरण :-

क) घटनाको मिति :- समय :-

ख) घटनाको विषय:- ग) पीडित भएको अवस्थामा निजको पेशा :.....

४) घटनाको कारण पीडित परिवारलाई पर्न गएको क्षतिको विवरण :-

क)

ख)

ग)

घ)

ङ)

५) हालसम्म कुनै राहत पाएको भए सो को विवरण :

राहतको विवरण	क) सरकारी निकायबाट	ख)अन्य संघ/संस्था वा व्यक्तिबाट कुनै राहत पाएको भए सो को विवरण
अ) उपदान/निवृत्तिभरण		
आ) राहत/क्षतिपूर्ति नगद रु.		
इ) छात्रवृत्ति		
ई) विना व्याज/सहुलियत व्याजमा ऋण		
उ) व्यावसायिक तालिम		
ऊ) रोजगारीको विवरण		
ए) स्वास्थ्य उपचार/सेवा		
ऐ) अन्य :-		

५.१ पीडित परिवारको आर्थिक अवस्था :-

- अ) घरबास : छ छैन
 आ) जग्गा जमिन : छ छैन
 इ) घर/जग्गा भए त्यसको विवरण :

सि नं.	जिल्ला	गाउँपालिका/नगरपालिका	वडा नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	वार्षिक उब्जनी	घर जग्गाको प्रकार कच्ची/पक्की/पाखो वारी, खेत
१.							
२.							
३.							
४.							

- ई) संचित नगद : उ) हालको पेशा/व्यवसाय :
 ऊ) वार्षिक आमदानी :

६) निवेदकले खोजेको क्षतिपूर्ति, सुविधा, सहूलियत :

६.१ भौतिक परिपूरण :

(प्राथमिकताक्रम)

- क) निःशुल्क शिक्षा वा सीपमूलक तालिम (के-कस्तो विषयमा तालिम आवश्यक छ) ()
- अध्ययन गर्न चाहनेलाई तहसम्म छात्रवृत्ति
 - तालिम.....
- ख) बेरोजगारका लागि विना व्याज/सहूलियत व्याजमा ऋण ()
- ग) स्वास्थ्य सेवा ()
- शारीरिक तथा मानसिक उपचार
 - मनोसामाजिक परामर्श
- घ) रोजगारीको व्यवस्था ()
- ङ) पुनर्स्थापना / समाजमा पुनर्मिलन ()
- च) घरबास नभएकाको लागि बसोबासको व्यवस्था ()
- छ) क्षतिपूर्ति ()
- ज) अन्य : ()

७) सामूदायिक वा सांकेतिक परिपूरण (कुनै एक निर्माण नामाकरण वा अन्य)

☐ चौतारो	☐ उद्यान	☐ ताल/हिमाल	☐ वृत्तचित्र/फिल्म
☐ संग्रहालय	☐ जंगल	☐ पुस्तकालय	☐ खेलकुद भवन
☐ अस्पताल	☐ विद्यालय	☐ स्तम्भ	☐ शालिक
☐ भवन/सडक/पुलपुलेसा/गाँउ	☐ स्मृती दिवस	☐ पुस्तक प्रकाशन	☐ हुलाक टिकट
वा यस्तै अन्य कुनै सार्वजनिक	मनाउने	☐ अध्ययन केन्द्र	☐ स्मारक
स्थल वा सम्पत्तिको नामाकरण		☐ प्रवेश द्वार	☐ धार्मिक केन्द्र

अन्य :

८) कस्तो भएमा वा गरिदिएमा न्याय पाएको महसुस गर्नुहुन्छ ?

.....
.....

९) माथिको विवरण बाहेक अन्य केहि भएमा :

.....
.....
.....

१०) पीडकको विवरण :

नाम,थर :

ठेगाना :

सम्पर्क फोन नं. :

पेशा :

दायाँ

बायाँ

रेखात्मक सहिच्छाप

निवेदकको,

दस्तखत :

नाम :

मिति :

द्रष्टव्य :-

१. यो परिपूरण फारम सामान्यतया पीडित आफैले वा पीडितको मृत्यु भएको अवस्थामा पीडितको सबैभन्दा नजिकको हकवालाले वा परिवार सदस्यले भरिदिनु पर्नेछ ।
२. आफैले फारम भर्न नसक्ने पीडित वा पीडित परिवार सदस्यको हकमा आयोग कार्यालयका कर्मचारीले निजको भनाई अनुसार फारम भरि सम्बन्धित व्यक्तिको हस्ताक्षर गराई उजूरी निवेदन फायलसाथ संलग्न गरि राख्नु पर्नेछ ।
३. यो परिपूरण फारम आयोग कार्यालयका कर्मचारीले उजूरी निवेदन छानविनकै क्रममा भराउनु पर्नेछ । छानवीन सम्पन्न भईसकेका उजूरी निवेदनको हकमा आयोगको निर्णय अनुसार गरिनेछ ।